

Документ за разглеждане в заседание

B9-0439/2023

16.10.2023

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

за приключване на разисквания по изявления на Съвета и на Комисията
съгласно член 132, параграф 2 от Правилника за дейността
относно последните събития в диалога между Сърбия и Косово,
включително положението в северните общини в Косово
(2023/2880(RSP))

Клемен Грошел, Малик Азмани, Петрас Аушревичюс, Дита Харанзова, Каталин Чех, Илхан Кючюк, Натали Лоазо, Карен Мелкиор, Хавиер Нарт, Nicolae Драгош Пъслару, Йоан Драгош Тудораке, Хилде Вотманс
от името на групата Renew

Резолюция на Европейския парламент относно последните събития в диалога между Сърбия и Косово, включително положението в северните общини в Косово (2023/2880(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид предишните си резолюции относно Косово и Сърбия,
 - като взе предвид Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейските общности и техните държави членки, от една страна, и Република Сърбия, от друга страна¹, и Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, от една страна, и Косово, от друга страна²,
 - като взе предвид изявлението от 24 септември 2022 г. на върховния представител Жозеп Борел относно нападението срещу полицията в Косово,
 - като взе предвид първото споразумение относно принципите, уреждащи нормализирането на отношенията между правителствата на Сърбия и на Косово (Брюкселското споразумение), от 19 април 2013 г. и споразуменията от 25 август 2015 г., както и текущия диалог за нормализиране на отношенията, провеждан с посредничеството на ЕС,
 - като взе предвид Брюкселското споразумение от 27 февруари 2023 г., Охридското споразумение от 18 март 2023 г. и приложението за прилагане към него,
 - като взе предвид Декларацията от Тирана, приета на срещата на върха ЕС – Западни Балкани от 6 декември 2022 г.,
 - като взе предвид резултатите от срещата на високо равнище, организирана на 27 февруари 2023 г. от заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, относно споразумението за пътя към нормализиране на отношенията между Косово и Сърбия,
 - като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че положението в северната част на Косово се влошава в продължение на няколко месеца, особено след общинските избори през април 2023 г., които бяха бойкотирани от най-голямата сръбска политическа партия в Косово — „Српска листа“, след като тя се оттегли от косовските институции; като има предвид, че през май 2023 г. избухнаха сблъсъци в северната част на Косово, при които бяха ранени 25 войници от мироопазващите сили в Косово (КФОР);
- Б. като има предвид, че на 24 септември 2023 г. в Банджска, в северната част на

¹ ОВ L 278, 9.7.2018 г., стр. 16.

² ОВ L 71, 16.9.2016 г., стр. 3.

- Косово, беше извършено координирано и сложно паравоенно нападение с участието на десетки сръбски паравоенни бойци, които устройоха засада на части на косовската полиция, при която загина един полицейски служител в Косово и други двама бяха ранени; като има предвид, че въоръжената групировка впоследствие потърси убежище в манастира Банджска, като застраши поклонниците и наложи намесата на специалните сили на Косово, което доведе до смъртта на трима въоръжени лица и до задържането на няколко лица;
- В. като има предвид, че органите на Косово заловиха арсенал от оръжия, боеприпаси и превозни средства, след като арестуваха някои от въоръжените лица; като има предвид, че по-голямата част от иззетите оръжия са произведени в Сърбия, а някои са преминали през сръбски държавни центрове за поддръжка, докато видът и количеството иззети оръжия дават основание да се предположи, че става дума за мащабна, координирана операция; като има предвид, че косовските органи поддържат тезата за участие на сръбската държава;
- Г. като има предвид, че Милан Радойчич, основният определящ фактор в северната част на Косово, съюзник на президента на Сърбия Александър Вучич и доскоро заместник-лидер на „Српска листа“, призна организирането и участието в инцидента; като има предвид, че Милан Радойчич е в списъка със санкции на САЩ от 2021 г. насам за участието си в организираната престъпност;
- Д. като има предвид, че след като беше задържан за кратко и разпитан от сръбските органи, Милан Радойчич беше освободен от Върховния съд в Белград; като има предвид, че президентът на Сърбия Александър Вучич отказа да екстрадира Милан Радойчич в Косово, сръбското правителство обяви ден на национален траур във връзка със смъртта на тримата сърби, а свързаните с режима медии им отдадоха почит като на мъченици;
- Е. като има предвид, че след нападението Сърбия временно разположи допълнителни войски на границата с Косово, като по този начин внесе допълнително напрежение във вече напрегнатата ситуация; като има предвид, че тези инциденти изостриха регионалната нестабилност и подкопаха диалога между Сърбия и Косово;
- Ж. като има предвид, че въпреки усилията на ЕС за посредничество през последните няколко месеца Сърбия и Косово не успяха да постигнат напредък към нормализиране на отношенията си;
- З. като има предвид, че както Сърбия, така и Косово се стремят да се присъединят към ЕС; като има предвид, че ЕС е най-големият донор, търговски партньор и инвеститор за Косово и Сърбия; като има предвид, че ЕС подкрепя ангажимента на Сърбия и Косово за европейска интеграция, по-специално чрез Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) III и Икономическия план за Западните Балкани;
1. решително осъжда нападението, извършено на 24 септември 2023 г. в село Банджска, и изразява солидарност с жертвите и техните семейства;
2. призовава ЕС и неговите държави членки да засилят работата си с институциите

на Косово, мисията на Европейския съюз в областта на върховенството на закона в Косово (EULEX) и КФОР, да хвърлят светлина върху всички подробности, свързани с това нападение, и да идентифицират и изправят пред съд всички лица, отговорни за неговото планиране, финансиране и изпълнение; призовава сръбските органи да сътрудничат изцяло на провежданото разследване; призовава ЕС и неговите държави членки да подготвят целенасочени санкции срещу организаторите, спонсорите и извършителите на нападението в Банджска на 24 септември 2023 г. въз основа на констатациите от разследването;

3. осъжда и изразява съжаление относно действията на сръбските органи във връзка с този тежък инцидент, свързан със сигурността, включително разполагането на войски в близост до границата с Косово, опитите им за дестабилизиране на Косово, нежеланието им да сътрудничат в разследването, снизходителното им отношение към организаторите и извършителите на нападението и реториката, използвана от сръбските лидери по време на тази криза; призовава сръбските органи да изтеглят изцяло своите войски и тежко въоръжение от границата с Косово в съответствие с предишните споразумения;
4. призовава КФОР и EULEX да извършват редовни съвместни оценки на сигурността в северната част на Косово, за да се оцени положението със сигурността и да се постави по-силен акцент върху значителната роля на организираната престъпност в развитието на събитията в този регион; приветства неотдавнашното укрепване на КФОР и настоятелно призовава държавите — членки на НАТО, да обмислят по-нататъшно укрепване на мироопазващите сили; призовава ЕС и неговите държави членки да увеличат още повече частите на EULEX на място, по-специално в северната част на Косово, и ако е необходимо, временно да засилят ролята си на орган за реагиране в областта на сигурността в северната част на Косово;
5. осъжда актовете на насилие срещу всички граждани на Косово, войските на КФОР, правоприлагащите агенции и медиите в северната част на Косово; призовава за бързо, прозрачно и цялостно разследване на тези инциденти и за подвеждане под отговорност и наказание на извършителите; подчертава, че е важно да се положат всички усилия за подобряване на нестабилното положение със сигурността и за премахване на потенциалните причини за напрежение и/или конфликт;
6. призовава Сърбия и Косово да осъдят всички форми на насилие и провокации, като настояват за сдържаност и незабавно прекратяване на всякакви действия, които могат допълнително да увеличат напрежението; призовава Сърбия и Косово да се въздържат от едностранни действия, които биха могли да подкопаят мира и стабилността в региона, и вместо това да работят активно за мирно разрешаване на спорове чрез диалог с посредничеството на ЕС;
7. призовава лидерите на Косово и Сърбия да потвърдят отново ангажимента си към Охридското споразумение и предишните споразумения, постигнати с посредничеството на ЕС, да предприемат надеждни стъпки за тяхното изпълнение и да се ангажират активно и конструктивно в диалога с посредничеството на ЕС за разрешаване на нерешените въпроси и нормализиране на отношенията, като

същевременно избягват всякакви реторика или действия, които биха могли да възпрепятстват процеса на диалог; призовава ЕС да засили ролята си на посредник в диалога между Сърбия и Косово и в Западните Балкани като цяло;

8. подновява призова си за пълно добросъвестно и своевременно прилагане на всички съответни споразумения и от двете страни, включително създаването на сдружение/общност на общините със сръбско мнозинство въз основа на вече договорени принципи; счита, че окончателното и всеобхватно решение ще засили сътрудничеството, стабилността и просперитета в по-широкия регион и ще гарантира трайно помирение между двата народа като предпоставка за интеграцията на двете държави в ЕС;
9. подчертава, че неприлагането на споразуменията с посредничеството на ЕС и липсата на напредък в нормализирането на техните отношения застрашават перспективите на двете държави за интеграция в ЕС; подчертава, че нормализирането на отношенията е от съществено значение за напредъка на двете държави към членство в ЕС; призовава ЕС да предприеме действия в рамките на предприсъединителната помощ срещу онези, които не спазват споразуменията;
10. призовава за засилване на международното и трансграничното сътрудничество, насочено срещу организираната престъпност; изразява съжаление, че е постигнат ограничен напредък в разследването и наказателното преследване на такива случаи; изразява загриженост относно трудното положение с борбата срещу организираната престъпност в северната част на Косово, където престъпните банди продължават да функционират, което се отразява неблагоприятно на живота и бъдещите перспективи на гражданите на Косово в северните общини;
11. изразява съжаление, че Сърбия е подновила кампанията си за отхвърляне на признаването на Косово; призовава Сърбия да се въздържа от опити за изолиране на Косово от международната общност чрез провеждане на кампания срещу неговото признаване или чрез изключване на страната от международни организации;
12. изразява съжаление относно бойкота на съдебните институции, насърчаван от сръбските националистически политически партии; изразява съжаление относно бойкота на общинските избори в северната част на Косово, проведени на 23 април 2023 г. от основната политическа партия в северната част на Косово – „Српска листа“, и сплашването на политици от сръбската опозиция; изразява съжаление по повод настояването на правителството гражданите на албанската косовска общност да запазят кметските си постове в северните общини въпреки много ниската избирателна активност, тъй като тяхната ниска степен на легитимност възпрепятства процеса на помирение и интеграция на албанската косовска и сръбска общност в Косово; призовава за незабавно повторно провеждане на общинските избори в съответния регион с пълноценното участие на всички политически партии въз основа на свободни и честни принципи;
13. призовава Косово да обърне внимание на всички останали недостатъци на изборния процес и да изпълни изцяло съответните препоръки на мисиите на ЕС за наблюдение на избори и да гарантира свободен и честен изборен процес за всички

политически партии;

14. изразява съжаление относно факта, че инициативите за включване на сръбската общност в политическите, социалните и икономическите структури на Косово продължават да бъдат силно ограничени; отново призовава органите на Косово да подобрят вътрешния диалог с независимите организации на гражданското общество на косовските сърби с цел изграждане на доверие, улесняване на ежедневието на косовските сърби, успешното им интегриране и осигуряване на среда, благоприятстваща трайното помирение между двете нации;
15. отново подчертава необходимостта косовските сърби спешно да се върнат в институциите, като същевременно насърчава правителството да полага значително повече усилия за тяхната реинтеграция; отново потвърждава, че помирението и приобщаването на сръбската общност в Косово е от ключово значение за гарантирането на стабилността в държавата и за постигане на напредък в нормализирането на отношенията между Прищина и Белград;
16. призовава сръбските органи, високопоставени политически представители и длъжностни лица да се въздържат от използване на обиден език във връзка с подпомаганя от ЕС процес на преговори, политиките на ЕС в Западните Балкани и цялостния процес на разширяване на ЕС, тъй като такова поведение може да намали обществената подкрепа за политиките на ЕС и разширяването на ЕС като цяло;
17. осъжда продължаващите опити на Русия да упражнява влияние над Западните Балкани, като използва културно, етническо и религиозно разделение и дестабилизира продемократичните сили; призовава за пълно изясняване на потенциалната роля на Русия в нападението в Банджска;
18. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на президента, правителството и парламента на Косово, на президента, правителството и парламента на Сърбия, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, на ООН и на Съвета на Европа.